

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України (1945 р. - до сьогодні)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія)
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і методики викладання історії
протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія України (1945 р. - до сьогодні)
Викладач (-і)	Галицька-Дідух Тамара Вячеславівна
Контактний телефон викладача	596106
Е-mail викладача	tamara.halytska-didukh@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	середа, 12.00 год. – 13.00 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Вивчення історії України 1945 – до сьогодні має виняткову актуальність в сучасних умовах повномасштабної російсько-української війни, боротьби за національну ідентичність та європейський цивілізаційний вибір. Цей період — ключовий для розуміння витоків сучасних викликів. Предметом вивчення навчальної дисципліни є суспільно-політичний, економічний і культурний розвиток України протягом другої половини ХХ століття до сьогодні. Період другої половини ХХ століття – початку ХХІ ст. є важливою складовою частиною загального курсу вітчизняної історії не тільки у вузі, але і в ЗЗСО (11 клас (9 клас згідно з реформою). Хронологічно він охоплює події становлення і розвитку модерної української нації, зокрема, добу визвольних змагань 1945-1991 рр., період здобуття незалежності України та її становлення, сучасну історію України. Особливістю курсу новітньої історії України є багатоплановість і дискусійність теоретичних проблем, синкретичний характер розглядуваних подій та явищ, пропонованих студентам до засвоєння.</p> <p>Історія України II-ої пол. ХХ – поч. ХХІ ст. – це дисципліна, яка вивчає політичні, соціокультурні, економічні процеси в конкретних формах і просторово-часових вимірах. Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на засвоєння і застосування студентами предметної спеціальності 014.03 – Середня освіта (історія) теоретичних знань з новітньої історії України, усвідомлених умінь і навичок, необхідних для роботи в навчальних закладах середньої освіти. Зміст історичного матеріалу базується на таких пріоритетах: науковість, національна спрямованість, хронологічна послідовність, логічність, людський вимір історії, постановка проблемних навчальних завдань, полікультурність; органічне й оптимальне дотримання пропорцій між суспільно-політичною, соціально-економічною, культурною та духовною складовими історичного процесу, загальнонаціональною історією, регіоналістикою й історичним краєзнавством; виокремлення історії повсякдення, мікроісторії та особливостей трансформації рівня життя населення відповідно до подій, що відбувалися в Україні та світі.</p> <p>Пререквізити: Попередні ОК, які передували вивченню дисципліни «Історія України 1914-1945 рр.».</p> <p>ОК, що паралельно ведуться з вивченням дисципліни: «Історія країн Азії і Африки в нові і новітні часи». «Історія країн Західної Європи і Америки (ХХ - поч. ХХІ ст.)»</p> <p>Наступні ОК, що використовують матеріали дисципліни: «Атестація (комплексний екзамен)».</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на</p>	

першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, предметною спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) з фундаментальної дисципліни «Історія України 1945 рр. – до сьогодення», вміти їх використовувати у шкільному курсі «Історія України»; опанування і застосування ключових теоретико-методологічних засад і методів вивчення та інтерпретації історичного минулого України; забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов; виховання засобами історії громадянської свідомості, зорієнтованої на патріотичне почуття приналежності до власної держави та до її спільних історичних, політичних і культурних цінностей, а також на демократичні пріоритети й злагоду в суспільстві; в) прищеплення толерантності й поваги до різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей.

Завдання: ознайомити студентів із політичною, соціально-економічною, освітньо-культурною, релігійною історією України другої половини ХХ ст. – до сьогодення;

навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії України, порівнювати їх із всесвітньою історією;

виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблема,

аналіз досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів української держави в контексті світового історичного процесу; – розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед країною та світом;

усвідомлення національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності власної держави в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;

долучення до духовних і культурних надбань і цінностей, історико-культурних традицій українського й інших народів;

вміти використовувати навчальний матеріал в шкільному курсі «Історії України». Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення соціальних навичок, вироблення патріотичної орієнтації, соціальних навичок, прагнення до самореалізації.

Структурно-логічне місце навчальної дисципліни

Пререквізити (ОК, які передували вивченню дисципліни: «Історія України ХІХ – початку ХХ ст.»), «Нова історія країн Західної Європи і Америки (ХVІ-ХІХ ст.)».

Кореквізити (ОК, що паралельно ведуться з вивченням дисципліни: «Історія країн Західної Європи і Америки (ХХ – поч. ХХІ ст.)», Історія країн Азії і Африки в нові і новітні часи».

Постреквізити (наступні ОК, що використовують матеріали дисципліни: Виробнича педагогічна практика в школі», «Атестація (комплексний іспит».

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії і суспільствознавчих предметів у навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів професійно спрямованих наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці

ЗК 4. Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 8. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті обов'язки.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Наявність системи знань із вітчизняної і всесвітньої історії, необхідної для роботи в навчальних закладах загальної середньої освіти.

ФК 3. Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом, хронологією та науковою періодизацією.

ФК 6. Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, аналізувати і систематизувати, порівнювати і формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях.

ФК 12. Здатність оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, аналізувати та оцінювати проблеми у сфері освіти, визначати сприятливі умови для її прискореного інноваційного розвитку, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання суспільно важливих та особистих проблем.

ФК 13. Здатність до оволодіння базовими знаннями української та світової культури в контексті готовності студентів до спілкування у мультикультурному середовищі на основі толерантності, діалогу і співробітництва.

ФК 17. Здатність формувати історичну свідомість, національну пам'ять, провадити громадянсько-патріотичне виховання серед молоді. ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства, виховувати правову свідомість та культуру в учасників освітнього процесу.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Володіти ґрунтовними знаннями з вітчизняної і всесвітньої історії, необхідними для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

ПРН 3. Знати термінологію та наукову періодизацію фахових предметів

ПРН 8. Вміти аналізувати, синтезувати, порівнювати історичну інформацію, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ПРН 9. Розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності, дотримуючись норм української літературної норми і вимог до написання наукових та навчальних текстів

ПРН 16. Брати участь у командній роботі, застосовувати оптимальну стратегію діяльності і приймати обґрунтовані рішення у складних і часом непередбачуваних професійних і життєвих ситуаціях, що потребує застосування нових підходів і прогнозування, усвідомлення власної відповідальності.

ПРН 17. Знати культурну спадщину українського народу в контексті світової культури, поважати різноманіття та мультикультурність світу; керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН 18. Оцінювати, пояснювати та аналізувати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, освітні проблеми, пропонувати способи їх розв'язання, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем.

ПРН 19. Здатність діяти на основі сформованих ціннісних орієнтирів; з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, усвідомлювати рівні можливості кожного члена суспільства та педагогічного й учнівського колективів, враховувати гендерний підхід, формувати історичну і політичну культуру, національну пам'ять, проводити громадянсько-патріотичне виховання.

5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
лекції	24	10 -заоч	
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36	8 - заоч	
самостійна робота	30	72 -заоч	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Предметна спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
сьомий	014.03 Середня освіта (Історія)	четвертий	нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема1. Україна на завершальному етапі радянсько-німецької війни		2	2
Тема 2. Розвиток української культури в період Другої світової війни. Колоквіум 1		4	2
Тема 3. Україна у повоєнний період (1944-1953 рр.)	4	2	2
Тема 4. Український визвольний рух і його придушення у повоєнне десятиліття	4	4	
Тема 5. Україна в умовах десталінізації (1954-1964)	2	2	2
Тема 6. Шістдесятництво і дисидентський рух в Україні	2	2	4
Тема 7. Україна в умовах загострення кризи радянської системи (1965 – 1985)		2	2
Тема 8. Україна в умовах трансформації суспільно-політичного розвитку (друга половина 1980- х – 1991). Проголошення незалежності України КОЛОКВІУМ 2		2	2
Тема 9. Суспільно-політичне України 1991-2004 рр. Зовнішня політика.	4	2	2
Тема 10. Соціально-економічне життя України 1991-2004 рр. Культура. Релігія.		2	2
Тема 11. Помаранчева революція. Президентство Ющенка.		2	2
Тема 12. Президентство Януковича. Революція гідності	2	2	2
Тема 13. Президентство П.Порошенка і В.Зеленського	2	4	2
Тема 14. Війна росії проти України Колоквіум 3	4	4	4
	24	36	30
Заочна форма здобуття вищої освіти			
Тема 1. Україна на завершальному етапі радянсько-німецької війни			4
Тема 2. Розвиток української культури в період Другої світової війни. Колоквіум 1			4
Тема 3. Україна у повоєнний період (1944-1953 рр.)		2	4
Тема . Український визвольний рух і його придушення у повоєнне десятиліття	4		8
Тема 5. Україна в умовах десталінізації (1954-1964)			6

Тема 6. Шістдесятництво і дисидентський рух в Україні	2	2	4
Тема 7. Україна в умовах загострення кризи радянської системи (1965 – 1985)			6
Тема 8. Україна в умовах трансформації суспільно-політичного розвитку (друга половина 1980- х – 1991). Проголошення незалежності України КОЛОКВІУМ 2			6
Тема 9. Суспільно-політичне України 1991-2004 рр. Зовнішня політика.	2	2	4
Тема 10. Соціально-економічне життя України 1991-2004 рр. Культура. Релігія.			4
Тема 11. Помаранчева революція. Президентство Ющенка.			6
Тема 12. Президентство Януковича. Революція гідності			4
Тема 13. Президентство П.Порошенка і В.Зеленського		2	6
Тема 14. Війна росії проти України Колоквіум 3	2		6
	10	8	72

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Оцінювання підсумкової оцінки і екзамену відбувається згідно з Проложенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 03 липня 2025 р. № 572 [02-07.45:2025 Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу](#)

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	ЗАГАЛЬНА СИСТЕМА оцінювання		
	Університетська	Національна шкала	Шкала ECTS
	90-100	відмінно	A
	80-89	добре	B
	70-79		C
	60-69	задовільно	D
	50-59		E
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
	<p>Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу та балу за екзамен.</p> <p>Упродовж семестру студент отримує бали за різні види робіт, які сумуються в підсумкові семестрові бали. Підсумковий семестровий бал складається з суми балів, отриманих студентом денної форми навчання за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття (максимально 15 балів), балу за контрольні роботи (20 балів) і балу за індивідуальну роботу (10 балів) і самостійну роботу (5 балів) та в сукупності може складати максимального 50 балів.</p>		

Вид контролю	Поточний контроль	Контр. р. робота	Сам. робота	Індивід. завдання (НМК)	Сума балів за модулями	Екзам. н	Підсумкова оцінка у 100-бальній шкалі
Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	15	20	5	10	50	50	100 (50+50)

При обчисленні підсумкового семестрового балу враховується:

Поточні оцінки успішності (100 бальна система) – виставляються під час проведення семінарських занять. **Підсумкова оцінка за семінарські заняття (15 б)** виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на всіх семінарських заняттях.

Бал за модульну контрольну роботу (колоквіум) оцінюється в 100 бальній системі (підсумковий - максимально 20 балів). З навчальної дисципліни передбачено написання двох контрольних робіт (колоквіумів), тому остаточні бали за модульну контрольну роботу визначаються як середнє арифметичне.

Бал за індивідуальну роботу оцінюється в 100 бальній системі (максимально 10 балів) – бали за виконані індивідуальні (індивідуально-дослідні) завдання у формі підготовки навчально-методичного комплексу або проектів.

Бал за самостійну роботу оцінюється в 100 бальній системі (максимально 5 балів) передбачає усну або тестову перевірку знань студентів із винесених на самостійне опрацювання тем.

*За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали (максимально 10 балів за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 50 балів)

Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.

Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття і складає **підсумковий семестровий бал.**

Вимоги до письмових робіт

Критерії оцінки виконання контрольної роботи (Колоквіуму) в 100 бальній системі

20 балів (максимальна кількість)

Тести на знання хронології 10 тестів*2= 20 балів (максимальна кількість)

Тести на знання історичних постатей - 10 балів (максимальна кількість)

Тести на знання історичних джерел (або історіографії) 10 балів (максимальна кількість)

[Або заповнення контурних карт (1 повністю правильна відповідь - 0,2

бали, частково правильна – 0,1. 5 завдань*0,2= 10 балів (максимальна кількість)]

2 теоретичні завдання в 100 бальній системі максимальна кількість 30 балів (оцінки сумуються і діляться на 2).

Загальний підсумок:

Тести на хронологію: 20 балів

Тести на історичних постатей: 10 балів

Тести на історичні джерела: 10 балів

(Заповнення карт: 10 балів)

Теоретичні завдання: 60 балів

Критерії оцінювання студентів з теоретичного питання колоквиуму з історії України

90-100 балів (Відмінно, А) – Має чітке уявлення про основні події, явища та процеси в історії України 1945 – до сьогодні. Володіє здатністю аналізувати історичні події, поєднувати окремі елементи в єдину картину і пояснювати зв'язки між соціальними, економічними, політичними та культурними аспектами історії.

Вільно оперує історичною термінологією, періодизацією та понятійним апаратом, точно орієнтується в хронології подій. Має здатність «бачити» контекст історичних фактів, розкривати їхні взаємозв'язки та наслідки. Вміє розбивати інформацію на складові частини, аналізувати їх взаємозв'язки, робити самостійні висновки та аргументовано відстоювати власну точку зору.

Оцінює історичні події та явища з наукової, об'єктивної позиції, без особистих чи емоційних упереджень. Розуміє суть комуністичного тоталітарного режиму та його прояви в Україні, вміє розпізнавати та пояснювати ролі пропаганди і масових репресій.

Розуміє суперечливі моменти в українській історії, роль громадянського суспільства в розвитку держави та забезпеченні її обороноздатності. Має чітке уявлення про значення міжнародної підтримки територіальної цілісності України та здатний (на) оцінити збройну агресію Росії як геноцид українського народу.

Студент самостійно оцінює суспільні явища, процеси й тенденції, ґрунтуючись на сформованих ціннісних орієнтирах, пропонує обґрунтовані способи розв'язання соціальних проблем, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості. Вміє порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб, враховуючи загальнолюдські та національні цінності, розуміє роль людського фактора в історії, вивчає внутрішні мотиви та зовнішні чинники, що впливають на діяльність історичних діячів.

Матеріал викладено логічно, чітко структуровано, без граматичних, орфографічних чи фактологічних помилок, відповідає високим академічним стандартам.

80-89 балів (Дуже добре, В) – Студент добре орієнтується у темі, правильно та логічно розкриває сутність подій, зокрема події завершення Другої світової війни, події повоєнного сталінського режиму, неосталінізму, риси суспільно-політичного, економічного, культурного і релігійного життя України періоду незалежності, причини, хід російської війни і т.п. Демонструє розуміння складних історичних явищ, таких як тоталітарний режим, репресії чи агресія, але аналіз їхніх причин і наслідків може бути частково неповним.

Відповідь загалом логічно побудована, хронологічно правильна,

містить аналіз подій, але може мати незначні неточності або не досить глибоке опрацювання окремих аспектів. Причинно-наслідкові зв'язки прослідковуються, але не завжди повністю розкриті. Студент використовує наукові джерела, проте їхній аналіз може бути недостатньо критичним або поверхневим. Демонструє розуміння альтернативних поглядів, але не завжди глибоко аргументує власну позицію. Термінологія використана коректно, хоча зустрічаються окремі неточності. Загальні компетентності сформовані на високому рівні: студент здатний аналізувати інформацію, формулювати висновки, узагальнювати, робити історичні паралелі.

70-79 балів (Добре, C) – Студент має загальне уявлення про період 1945 р.- до сьогодення, основні події та постаті, однак відповідь є дещо шаблонною, без глибокого аналізу. Виклад матеріалу загалом правильний, але недостатньо детальний. Виявляються окремі логічні порушення, фактичні неточності, поверхнєве розкриття причинно-наслідкових зв'язків. Використання історичних джерел є обмеженим, аналіз подій базується здебільшого на підручнику або конспекті лекцій без залучення додаткових матеріалів. Власні висновки присутні, але вони прості та не містять серйозного критичного осмислення. Можливе використання термінології без належного розуміння її змісту. Демонструє середній рівень загальних компетентностей: може працювати з інформацією, але не завжди глибоко аналізує її, аргументація слабка, проте загальне розуміння матеріалу є.

60-69 балів (Задовільно, D) – Студент демонструє лише базові знання з теми, відповідь є поверхневою, з пропусками важливих аспектів. Виклад непослідовний, окремі події не розкриті або подані фрагментарно. Причинно-наслідкові зв'язки висвітлюються лише частково, деякі аспекти залишаються незрозумілими або викладеними без пояснень. Відповідь може містити фактичні помилки, невірні дати, хибне трактування подій. Використання історичних джерел мінімальне або відсутнє, аналіз подій поверхневий. Аргументовані висновки не сформульовані або представлені слабо. Термінологія використовується з помилками або не відповідає науковим стандартам. Загальні компетентності на базовому рівні: студент може оперувати деякими фактами, але не здатний їх належно аналізувати та узагальнювати.

50-59 балів (Незадовільно, E) – Відповідь має значні недоліки, містить багато фактичних помилок або невірно розставлені акценти. Виявляється слабке розуміння основних подій 1945 р – до сьогодення, студент плутає причини та наслідки, наводить мало історичних фактів. Виклад матеріалу хаотичний, неструктурований, логічна послідовність відсутня. Аналіз подій відсутній або дуже поверхневий, студент не може пояснити значення подій, їхній вплив на подальший розвиток України. Історичні джерела не використовуються, висновки або відсутні, або є некоректними. Термінологія використовується неправильно, багато мовленнєвих помилок. Демонструє дуже низький рівень загальних компетентностей: не здатний систематизувати інформацію, робити елементарні висновки, не може відповісти на додаткові запитання викладача.

26-49 балів (Незадовільно, FX) – Відповідь вкрай слабка, містить значну кількість помилок, більшість історичних фактів представлені неправильно або відсутні. Студент не орієнтується у темі, не знає хронології, не розуміє сутності подій. Відповідь не структурована,

логічні зв'язки відсутні, аналіз не здійснюється. Використання історичних джерел повністю відсутнє, відповідь фрагментарна або механічно відтворена з підручника без розуміння. Термінологія або не використовується, або застосовується невірно. Загальні компетентності майже не сформовані: студент не може працювати з історичною інформацією, аналізувати події, узагальнювати їх.

1-25 балів (Незадовільно, F) – Студент не володіє матеріалом, відповідь або відсутня, або не має змістовного наповнення. Може бути спроба відповісти, але вона не відповідає суті питання, містить грубі помилки або не має логічного зв'язку. Відсутнє будь-яке розуміння теми, причинно-наслідкових зв'язків, історичних процесів. Відповідь не структурована, історичні факти або подані хаотично, або відсутні взагалі. Жодних аргументованих суджень, власних висновків чи критичного мислення немає. Історична термінологія використовується неправильно або не використовується взагалі. Загальні компетентності не сформовані: студент не здатний відтворити навіть елементарну інформацію та не розуміє суті поставленого питання.

Критерії оцінювання самостійної роботи (тести (відкриті і закриті) 90-100 — Відмінно (A)

Студент продемонстрував глибоке і всебічне розуміння матеріалу з курсу "Історія України 1945 р. – до сьогодення". Усі тестові завдання виконані бездоганно, з чіткими і логічно обгрунтованими відповідями, без помилок. Студент має системне знання основних подій, персоналій та соціально-політичних процесів цього періоду. Він чітко відтворює хронологію, аналізує ключові історичні моменти і точно визначає роль важливих особистостей у процесах національно-визвольної боротьби, української культурної та політичної еволюції. У відкритих питаннях студент дає вичерпні, обгрунтовані відповіді, надаючи конкретні приклади з історичних джерел. Відповіді на проблемні питання містять глибокий аналіз, виявляють здатність студента критично оцінювати події та робити висновки на основі наукових підходів. Він грамотно використовує історичну термінологію, бездоганно розкриває суть різних історіографічних концепцій, демонструє вміння застосовувати наукові методи для вирішення історичних задач. Загалом, студент досяг високого рівня розуміння матеріалу, проявляючи критичне мислення і здатність до самостійного аналізу.

80-89 — Добре (B)

Студент володіє міцними знаннями з історії України 1945 р. – до сьогодення і виконує більшість тестових завдань правильно, однак допускає деякі незначні помилки чи неточності в деталях. Відповіді на тестові та відкриті питання чіткі, але іноді є невеликі неточності або часткова неповнота в розкритті теми. Студент має достатньо глибоке розуміння основних подій, хоча інколи не розкриває всі аспекти чи не враховує менш очевидні деталі, що могли б вплинути на загальну картину. Він використовує правильну термінологію, хоча деякі вирази можуть бути стилістично не зовсім коректними. У відгуках на проблемні питання студент висловлює обгрунтовану думку, але іноді надає не зовсім точні чи недостатньо аргументовані відповіді. В цілому, студент демонструє гарне знання матеріалу, розуміє ключові ідеї та процеси, але іноді йому не вистачає глибини в аналізі або

чіткості в оформленні відповідей.

70-79 — Добре (C)

Студент має базові знання з історії України 1945 р. – до сьогодення, але допускає кілька помилок або недопрацювань. Більшість тестових завдань виконано правильно, але інколи відповіді є частково неточними або неповними. Він не завжди надає достатньо аргументів для своїх відповідей, що може свідчити про поверхнєве розуміння деяких аспектів історії. У відповідях часто використовуються шаблонні формулювання, які не завжди коректно пояснюють складні процеси або події. Знання студента загалом достатнє для базового розуміння теми, але можуть бути прогалини в розумінні деяких історичних фактів чи взаємозв'язків між ними. Термінологія, яку використовує студент, в основному правильна, але є неточності або неправильні формулювання. Відповіді на проблемні питання мають певні помилки, і студент не завжди виявляє здатність критично оцінювати події або робити глибші висновки на основі наданого матеріалу.

60-69 — Задовільно (D)

Студент демонструє обмежене розуміння теми "Історія України 1945 р. – до сьогодення", допускаючи значні помилки в більшості тестових завдань. Хоча більшість завдань виконано, відповіді часто є неповними, не зовсім точними або містять суттєві помилки в розумінні подій і процесів. Студент має загальне уявлення про хронологію важливих подій, але не завжди правильно розуміє їх сутність або взаємозв'язки між ними. Відповіді на відкриті питання часто неповні або суперечливі, термінологія використовується неправильно або невідповідно до контексту. Аргументація відповідей слабка, у деяких випадках студент не може надати достатньо пояснень для своїх тверджень. Відповіді на проблемні питання дуже часто не відповідають дійсності, або вони погано обґрунтовані, що свідчить про відсутність глибокого розуміння матеріалу.

50-59 — Задовільно (E)

Студент демонструє слабе розуміння основних тем і подій історії України 1945 р. – до сьогодення». Більшість завдань виконано неправильно або неповно, причому відповіді містять значні помилки, які свідчать про поверхнєве чи часткове засвоєння матеріалу. Аргументація в тестах практично відсутня або дуже слабка. Студент не завжди може сформулювати чіткі і логічні відповіді на відкриті питання, використовує фрагментарні чи неправильно застосовані терміни. Під час відповіді на проблемні питання студент не може чітко сформулювати свої думки або допускає суттєві помилки, не пояснюючи їх. Загалом, студент має лише поверхнєве уявлення про матеріал, а його відповіді часто неповні та непереконливі.

26-49 — Незадовільно (FX)

Студент не продемонстрував достатніх знань з курсу "Історія України 1945 р. – до сьогодення". Більшість тестових завдань виконано неправильно або вони не виконані зовсім. Відсутнє розуміння основних подій, процесів та історичних особистостей цього періоду. Відповіді на відкриті питання часто містять суттєві помилки або зовсім не відповідають на поставлені запитання. Термінологія не використовується, або вона є повністю некоректною. Відповіді на проблемні питання або зовсім відсутні, або вони алогічні і не мають належного обґрунтування. Загалом, студент не засвоїв основний

	<p>матеріал і не здатний застосувати отримані знання для розв'язання історичних задач.</p> <p>1-25 — Незадовільно (F)</p> <p>Студент не засвоїв матеріал курсу "Історія України 1945 р. – до сьогодні". Більшість тестових завдань не виконано або містять грубі помилки. Відсутнє розуміння ключових подій, процесів та особистостей цього періоду, а також базових історичних понять. Відповіді на питання не надано, або вони містять серйозні помилки і є беззмістовними. Використання термінології відсутнє або неправильне. Відповіді на проблемні питання відсутні або є алогічними. Студент не може продемонструвати навіть базове розуміння матеріалу, що свідчить про серйозні прогалини у знаннях.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум. Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на семінарах та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування, дискусійне обговорення питань (в групах); індивідуальне розв'язування проблемних запитань чи завдань; письмової (до 15 хв.) самостійної роботи по варіантах тощо. Результати поточного контролю враховуються при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.</p> <p style="text-align: center;">Критерії оцінювання поточного оцінювання студентів (100-бальна система, 7 рівнів)</p> <p>90-100 — Відмінно (A)</p> <p>ставиться, якщо студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у письмовій роботі не повинно бути помилок. Студент вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням, аналізом (вміє розбивати історичну інформацію на компоненти, розуміючи їх взаємозв'язки та організаційну структуру. Наприклад, вивчення окремих елементів українського національно-визвольного руху другої половини ХХ ст. і синтезом (поєднати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю. Наприклад, розгляд руху як як</p>

єдиного, складного цілого, як цілісну систему, ін.). Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; будує переконливу аргументацію, застосовує оптимальну стратегію діяльності, бере на себе відповідальність і поважає думку інших; проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності, рецензує відповіді ровесників. Бере активну участь у груповій роботі, висловлює аргументовану думку, використовуючи джерела, має сформовані соціальні навички. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Знає культурну спадщину українського народу, бачить внесок інших національностей у неї.

80-89 — Добре (B)

ставиться, якщо студент(ка) має загалом повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен (на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка, але має окремі помилки, у письмовій роботі є незначні помилки. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії з незначними помилками, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом з окремими помилками. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних проблем, однак робить окремі помилки; будує аргументацію на основі декількох доказів, добре може рецензувати відповіді ровесників. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.

Має певний рівень синтетичного мислення. Бере участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію (в аргументації зустрічаються окремі неточності); застосовує оптимальну стратегію діяльності; проводить самооцінку пізнавальної діяльності, поважає думку інших. Добре знає історію української культури вказаного періоду, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.

70-79 — Добре (C)

ставиться, якщо студент(ка) має загалом добрі знання програмного

матеріалу, але є певні прогалини, має добрі уміння і навички, здатен (на) щодо їх застосування на практиці з помилками; відповідь містить помилки, у письмовій роботі є незначні помилки. Знає історичну термінологію, однак робить помилки, загалом орієнтується в історичній хронології (з помилками), володіє просторовою компетенцією; розуміє баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії з значними помилками, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, однак із помилками. Загалом добрий рівень критичного мислення, однак з помилками. Не здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних проблем. Може на не достатньо хорошому рівні порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії. Рівень синтетичного мислення елементарний. Бере участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, однак його участь не є активною, формує аргументацію (в аргументації зустрічаються помилки і неточності); проводить не достатньо об'єктивну самооцінку пізнавальної діяльності. Знає історію української культури вказаного періоду, але не повною мірою її аналізує.

60-69 — Задовільно (D)

ставиться, якщо студент (ка) виявляє знання основного матеріалу, проте є суттєві недоліки, має задовільні уміння і навички; не здатен (на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, у письмовій роботі є багато помилок. Посередньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) по середньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати, рецензії відповідей ровесників поверхові. Знає історичну персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Не має синтетичного мислення. Бере зазвичай пасивну участь у групових формах роботи; рідко бере на себе відповідальність; практично не проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності. Не має системних знань з історії української культури, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.

50-59 — Задовільно (E)

ставиться, якщо студент (ка) має значні прогалини у знаннях, допускає багато помилок, уміння і навички на низькому рівні; не здатен (на) використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь спрощена,

у письмовій роботі є суттєві помилки. Знає на низькому рівні історичну термінологію і слабо володіє понятійним апаратом, на низькому рівні орієнтується в історичній хронології, поверхово володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом на елементарному рівні. Може поверхово оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати, не надає рецензії відповідей ровесників. Знає історичну персоналістику на елементарному рівні. Відсутнє синтетичне мислення. Бере пасивну участь у групових формах робіт, не проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності. Не має системних знань з історії української культури.

26-49 — Незадовільно (FX)

ставиться, якщо у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу, відсутні уміння і навички, відповідь не змістовна, у письмовій роботі є суттєві помилки. Практично не знає історичну термінологію, незадовільно орієнтується в історичній хронології, не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не здатен (на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка і оцінка інших. Знає історичну персоналістику на рівні переліку історичних постатей. У групових формах роботи тільки присутній (я) без особистої відповідальності, стратегії; не завжди дотримується етики професійної взаємодії.

1-25 — Незадовільно (F)

ставиться, якщо у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу, відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; відповідь нерелевантна, письмова робота має критичну кількість помилок. Використовує із значними помилками одне джерело, плутається у історичній термінології, незадовільно орієнтується в історичній хронології, не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не робить висновків. Не здатен (на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка і оцінка інших. Не знає історичну персоналістику. У груповій роботі лише присутній, не бере участі у дискусіях.

Шкала оцінювання індивідуального завдання (100-бальна система)

НМК максимальна кількість балів 10 б.

90-100 балів (А, Відмінно) – Завдання виконано повно, детально та на високому професійному рівні, повністю відповідає вимогам НУШ та сучасної методики навчання історії.

НМК охоплює всі обов'язкові компоненти: зокрема, дидактичні матеріали (джерела, завдання, візуали), інтелект-карти, цифрові інструменти (Genially, Padlet, Mentimeter тощо), рефлексію,

різноманітні методи оцінювання, завдання і проблемні та творчі завдання для учнів. Продемонстровано глибоке розуміння та творче застосування компетентнісного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого та інклюзивного підходів; чітко обгрунтовано вибір методів, прийомів і технологій з посиланням на актуальну нормативну базу. Робота відзначається оригінальністю та новаторством: запропоновано креативні рішення (гейміфікація, інтеграція локальної історії, протидія дезінформації, адаптація під травматичний досвід учнів), використано інноваційні елементи (AI-інструменти, віртуальні виставки тощо).

Подано детальний аналіз ефективності методів, розроблено рубрики формульованого оцінювання, наведено конкретні приклади адаптації для учнів з ООП. Робота виконана повністю самостійно, демонструє критичне мислення та інноваційні ідеї, має чітку логічну структуру й професійне оформлення (цифровий формат, інтерактивність, бездоганна мова, коректні посилання). Завдання здано вчасно.

80-89 балів (В, Добре) – Завдання виконано якісно та самостійно, воно відповідає основним вимогам, але має незначні недоліки.

НМК містить усі ключові компоненти, структура уроку логічна та відповідає НУШ, методи й прийоми є актуальними та доречними.

Вибір підходів добре обгрунтовано, наявні посилання на джерела й нормативну базу, приклади застосування практичні, проте окремі аспекти (наприклад, деталізація рубрик оцінювання чи інклюзивних адаптацій) потребують уточнення або подані менш глибоко. Структура роботи загалом організована добре, але можливі дрібні недоліки в послідовності чи оформленні (стильові неточності). Рівень самостійності високий, елементи оригінальності присутні, однак без виразного новаторства. Завдання здано вчасно.

70-79 балів (С, Добре) – Завдання виконано відповідно до базових вимог, однак є помітні прогалини та недостатня деталізація.

НМК охоплює основні елементи, структура уроку наявна, але окремі важливі компоненти (критичне мислення, формульоване оцінювання, інклюзія) розкриті поверхнево або формально.

Методи та підходи описано, проте без глибокого аналізу ефективності й належного обгрунтування; джерельна база використана обмежено.

Приклади застосування шаблонні або недостатньо опрацьовані, адаптація для учнів з ООП слабка.

Загальна структура збережена, але трапляються неточності в логіці чи оформленні (граматичні та стилістичні помилки, що ускладнюють сприйняття). Рівень самостійності середній, оригінальність низька. Завдання здано вчасно.

60-69 балів (D, Задовільно) – Завдання виконано з суттєвими прогалинами у змісті або структурі.

НМК є неповним: відсутні окремі ключові компоненти (рубрики оцінювання, інклюзивні адаптації, цифрові матеріали тощо).

Структура уроку слабка, методи подано формально, без аналізу та обгрунтування.

Самостійність мінімальна, індивідуальні підходи практично відсутні, джерела використано фрагментарно.

Є серйозні недоліки в оформленні, логіці та грамотності, що ускладнює розуміння роботи. Завдання здано вчасно.

50-59 балів (E, Задовільно) – Завдання містить істотні прогалини,

важливі елементи не розкрито.
НМК фрагментарний, ключові аспекти методики НУШ (діяльнісний підхід, оцінювання, інклюзія) проігноровано або подано спотворено.
Аналіз відсутній, приклади відірвані від теорії, рівень самостійності мінімальний, оригінальність відсутня.
Структура та оформлення значно ускладнюють сприйняття через численні помилки. Завдання здано вчасно.
26-49 балів (FX, Незадовільно) – Завдання виконано неповністю або з серйозними помилками.
НМК не відповідає вимогам НУШ або є суттєво неповним; відсутні ознаки самостійності та індивідуального підходу.
Наявні численні грубі недоліки в структурі, змісті та оформленні, робота потребує суттєвого доопрацювання для можливості її використання.
Завдання здано невчасно або з грубими порушеннями вимог.
1-25 балів (F, Незадовільно) – Завдання не виконано або виконано в такій формі, що не відповідає жодним вимогам.
Тема не розкрита, відсутнє розуміння основ методики навчання історії в НУШ.
Власні ідеї та підходи відсутні, матеріал механічно переписано без авторського внеску.
Структура й оформлення відсутні або хаотичні, наявні численні грубі помилки. Робота не відповідає професійним стандартам майбутнього вчителя історії. Завдання здано значно пізніше або не здано взагалі.

Критерії оцінювання індивідуального завдання у вигляді історичного проєкту

90-100 балів (Відмінно, А)

Проєкт є глибоко дослідженим, має чітку структуру та логічну побудову. Використано широкий спектр історичних джерел та наукової літератури, які ретельно проаналізовані. Висновки ґрунтовні, аргументовані та відображають самостійне критичне мислення. Оригінальність роботи висока, включені авторські узагальнення, зіставлення історичних фактів, створення причинно-наслідкових зв'язків. Оформлення повністю відповідає вимогам академічної доброчесності, проєкт містить якісний візуальний супровід (карти, діаграми, фото, ілюстрації). Презентація матеріалу структурована, впевнена, з глибоким володінням темою та вмінням відповідати на запитання.

80-89 балів (Дуже добре, В)

Проєкт добре структурований, має належну логіку викладу та відповідний рівень глибини дослідження. Використано достатньо джерел, зокрема наукової літератури та архівних матеріалів, однак їх аналіз не завжди є повним або критичним. Висновки аргументовані, але можуть мати певні недопрацювання або узагальнення. Оригінальність роботи достатня, автор проявляє ініціативу у трактуванні історичних подій. Оформлення проєкту відповідає вимогам, проте можливі незначні недоліки у візуалізації або структурі. Презентація впевнена, хоча можуть бути дрібні помилки у викладі матеріалу чи відповідях на запитання.

70-79 балів (Добре, С)

Проєкт загалом відповідає вимогам, але має певні недоліки в аналізі та

	<p>структурі. Джерельна база достатня, однак їх критичне опрацювання обмежене. Висновки містять правильні спостереження, але є недостатньо глибокими. Автор використовує історичні факти та поняття, проте вони не завжди систематизовані або логічно пов'язані. Візуальне оформлення потребує покращення: можуть бути відсутні важливі елементи (карти, ілюстрації, таблиці) або оформлення не відповідає академічним стандартам. Презентація проєкту має певні недоліки, можливі труднощі у відповідях на запитання.</p> <p>60-69 балів (Задовільно, D)</p> <p>Проєкт має суттєві прогалини у змістовній частині та джерельній базі. Використані матеріали можуть бути застарілими або недостатньо надійними. Висновки поверхневі, подекуди суперечливі або не мають достатньої аргументації. Структура проєкту нечітка, можливі логічні порушення у викладі матеріалу. Візуальна частина або відсутня, або виконана неякісно. Оформлення не повністю відповідає вимогам академічної доброчесності (можливі помилки в цитуванні, оформленні списку літератури). Презентація проєкту недостатньо впевнена, доповідач демонструє поверхове знання теми.</p> <p>50-59 балів (Незадовільно, E)</p> <p>Проєкт виконаний на мінімальному рівні, з великою кількістю змістовних, структурних та методологічних помилок. Джерельна база слабка або майже відсутня, аналіз історичних подій поверхневий. Висновки непереконливі, часто не відповідають поставленим завданням. Логіка викладу порушена, текст містить стилістичні та фактологічні помилки. Візуальний матеріал або взагалі не використаний, або не має зв'язку з основним змістом. Оформлення містить серйозні порушення, зокрема в академічній доброчесності (плагіат, неправильне цитування). Презентація проєкту не підготовлена, доповідач не здатний аргументовано відповідати на запитання.</p> <p>26-49 балів (Незадовільно, FX)</p> <p>Проєкт не відповідає базовим вимогам, відсутні необхідні джерела та аналіз. Виклад матеріалу хаотичний, структура відсутня або викладена без логічної послідовності. Висновки неаргументовані або відсутні. Текст проєкту містить численні граматичні та стилістичні помилки. Оформлення некоректне, виявлено значний рівень плагіату. Візуальний матеріал, якщо є, не має жодного аналітичного значення. Презентація проєкту незадовільна, доповідач не орієнтується у темі, не може відповісти навіть на базові запитання.</p> <p>1-25 балів (Незадовільно, F)</p> <p>Проєкт повністю не відповідає вимогам, є формальним, або містить критичні помилки у змісті. Використані матеріали нерелевантні або відсутні. Відсутній аналіз історичних подій, висновки або не зроблені, або не мають жодного зв'язку з темою. Структура повністю відсутня або хаотична. Оформлення ігнорує академічні стандарти, значна частина роботи є плагіатом. Візуальний матеріал відсутній або взятий з неперевірених джерел без пояснень. Презентація не підготовлена, студент не може розкрити навіть основні аспекти теми.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим, в кінці лекції коротке тестування, яке додається до КСР. Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять</p>

	<p>також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії, прес-конференції, захист кейсів, короткі самостійні роботи ін. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Важливим є використання студентами навчального матеріалу новітньої історії України для майбутньої професії «вчитель історії і суспільствознавчих предметів», вміння формувати навчально-методичний комплекс з тем для використання в школі.</p> <p>Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа 12.00 год. – 13.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недобросовісності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.</p> <p>Умови допуску до підсумкового контролю: студент немає нб (або відпрацьоване), немає негативних оцінок за семінари (або відпрацьовані), немає негативних оцінок за колоквиуми (або відпрацьовані), немає негативних оцінок за індивідуальне завдання (або відпрацьовані), оцінки за перевірку самостійної роботи є достатніми, або відпрацьовані. Підсумкова оцінка як мінімум 26 балів</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p><i>форма контролю ЕКЗАМЕН</i> <i>форма здачі - письмова</i></p> <p>Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрою історії України.</p> <p>Семестровий екзамен <i>оцінюється від 1 до 50 балів</i>. Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.</p> <p>Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття та індивідуальні завдання, виконані в результаті самостійної роботи, і складає підсумковий семестровий бал.</p> <p>Критерії оцінювання завдань на екзамені (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):</p> <p>1 теоретичне завдання: 26 балів 2 теоретичне завдання: 26 балів 3 теоретичне завдання: 26 балів 5 знання хронології: 5 балів 4 знання історичних постатей, термінів: 4 бали</p>

3 знання історичних термінів: 3 бали

1 практичне завдання (характеристика історичного джерела): 10 балів

Тепер загальна кількість балів на 100-бальній шкалі:

26 + 26 + 26 + 5 + 4 + 3 + 10 = 100 балів.

Критерії оцінювання теоретичного питання

90-100 балів (Відмінно, А) – Студент демонструє ґрунтовні та системні знання з історії України, повністю та глибоко розкриває зміст теоретичного питання. Виклад матеріалу чіткий, логічний, структурований, із дотриманням хронології та причинно-наслідкових зв'язків. Відповідь містить великий обсяг історичних фактів, даних з різних джерел (архівні матеріали, наукові публікації, мемуари, статистика), що використані доречно. Студент демонструє високий рівень аналітичного мислення: самостійно формулює аргументовані висновки, проводить порівняння та узагальнення, визначає закономірності історичних процесів. Відповідь містить критичний аналіз історичних подій, альтернативні погляди на проблеми, власну оцінку історичних фактів. Використання термінології бездоганне. Демонструє високий рівень загальних компетентностей: вміння працювати з інформацією, аналізувати джерела, будувати аргументовану позицію, формулювати висновки, використовувати міждисциплінарні зв'язки.

80-89 балів (Дуже добре, В) – Студент добре орієнтується у темі, правильно та логічно розкриває сутність подій, зокрема національно-визвольної боротьби, російської агресії на сучасному етапі, міжнародного контексту і т.п. Відповідь загалом логічно побудована, хронологічно правильна, містить аналіз подій, але може мати незначні неточності або не досить глибоке опрацювання окремих аспектів. Причинно-наслідкові зв'язки прослідковуються, але не завжди повністю розкриті. Студент використовує наукові джерела, проте їхній аналіз може бути недостатньо критичним або поверхневим. Демонструє розуміння альтернативних поглядів, але не завжди глибоко аргументує власну позицію. Термінологія використана коректно, хоча зустрічаються окремі неточності. Загальні компетентності сформовані на високому рівні: студент здатний аналізувати інформацію, формулювати висновки, узагальнювати, робити історичні паралелі.

70-79 балів (Добре, С) – Студент має загальне уявлення про період 1945 р. – до сьогодення, основні події та постаті, однак відповідь є дещо шаблонною, без глибокого аналізу. Виклад матеріалу загалом правильний, але недостатньо детальний. Виявляються окремі логічні порушення, фактичні неточності, поверхнєве розкриття причинно-наслідкових зв'язків. Використання історичних джерел є обмеженим, аналіз подій базується здебільшого на підручнику або конспекті лекцій без залучення додаткових матеріалів. Власні висновки присутні, але вони прості та не містять серйозного критичного осмислення. Можливе використання термінології без належного розуміння її змісту. Демонструє середній рівень загальних компетентностей: може працювати з інформацією, але не завжди глибоко аналізує її, аргументація слабка, проте загальне розуміння матеріалу є.

60-69 балів (Задовільно, D) – Студент демонструє лише базові знання з теми, відповідь є поверхневою, з пропусками важливих аспектів. Виклад непослідовний, окремі події не розкриті або подані

фрагментарно. Причинно-наслідкові зв'язки висвітлюються лише частково, деякі аспекти залишаються незрозумілими або викладеними без пояснень. Відповідь може містити фактичні помилки, невірні дати, хибне трактування подій. Використання історичних джерел мінімальне або відсутнє, аналіз подій поверхневий. Аргументовані висновки не сформульовані або представлені слабо. Термінологія використовується з помилками або не відповідає науковим стандартам. Загальні компетентності на базовому рівні: студент може оперувати деякими фактами, але не здатний їх належно аналізувати та узагальнювати.

50-59 балів (Незадовільно, E) – Відповідь має значні недоліки, містить багато фактичних помилок або невірно розставлені акценти. Виявляється слабе розуміння основних подій, студент плутає причини та наслідки, наводить мало історичних фактів. Виклад матеріалу хаотичний, неструктурований, логічна послідовність відсутня. Аналіз подій відсутній або дуже поверхневий, студент не може пояснити значення подій, їхній вплив на подальший розвиток України. Історичні джерела не використовуються, висновки або відсутні, або є некоректними. Термінологія використовується неправильно, багато мовленнєвих помилок. Демонструє дуже низький рівень загальних компетентностей: не здатний систематизувати інформацію, робити елементарні висновки, не може відповісти на додаткові запитання викладача.

26-49 балів (Незадовільно, FX) – Відповідь вкрай слабка, містить значну кількість помилок, більшість історичних фактів представлені неправильно або відсутні. Студент не орієнтується у темі, не знає хронології, не розуміє сутності подій. Відповідь не структурована, логічні зв'язки відсутні, аналіз не здійснюється. Використання історичних джерел повністю відсутнє, відповідь фрагментарна або механічно відтворена з підручника без розуміння. Термінологія або не використовується, або застосовується невірно. Загальні компетентності майже не сформовані: студент не може працювати з історичною інформацією, аналізувати події, узагальнювати їх.

1-25 балів (Незадовільно, F) – Студент не володіє матеріалом, відповідь або відсутня, або не має змістовного наповнення. Може бути спроба відповісти, але вона не відповідає суті питання, містить грубі помилки або не має логічного зв'язку. Відсутнє будь-яке розуміння теми, причинно-наслідкових зв'язків, історичних процесів. Відповідь не структурована, історичні факти або подані хаотично, або відсутні взагалі. Жодних аргументованих суджень, власних висновків чи критичного мислення немає. Історична термінологія використовується неправильно або не використовується взагалі. Загальні компетентності не сформовані: студент не здатний відтворити навіть елементарну інформацію та не розуміє суті поставленого питання.

Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття і складає **підсумковий семестровий бал**

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: написані вчасно, студент немає негативних оцінок за письмові роботи (або відпрацьовані), немає нб (або відпрацьовані). Поточні оцінки позитивні або відпрацьовані, самотійна робота оцінена на позитивну оцінку, індивідуальне завдання виконано на достатньому рівні.

Академічна доброчесність. Навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і здобувач освіти, дотримуються: [Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#); [Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#); [Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#); [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#).

У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

Студенти, **котрі навчаються за індивідуальним графіком**, опрацьовують матеріал самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та виконанням завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Відвідування занять обов'язкове. У випадку пропуску відпрацьовується тема пропущеного заняття. Як правило, «відпрацювання» проходить в усній формі (в окремих випадках, коли є поважні причини, – онлайн) або шляхом вирішення тестових завдань на сайті дистанційного навчання.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується документом: [Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти](#). У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном №3 або не допуску до екзаменів внаслідок невиконання навчального плану, студент має право на повторне вивчення курсу, що регулюється [Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#)

Лекції, тестові завдання, завдання для самостійної роботи, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційного навчання.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#)

8. Рекомендована література

Основна література

1. Баран В. К. Історія України 1945–1991 рр. Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2024. 334 с.
2. Бойко О. Новітня історія України, 2014–2019 рр. : навчальний посібник. Київ : Академія, 2023. 530 с.
3. Бойко О., Яневський Д. 30 років незалежності України: у 2-х томах. Том 1. До 18 серпня 1991 року. К., 2021.
4. Галицька-Дідух Т. Історія України (1945 р. – до сьогодні). Методичні рекомендації з самостійної роботи для студентів IV курсу спеціальності 014 «Середня освіта (Історія)». Івано-Франківськ, 2025. 84 с.
5. Галицька-Дідух Т.В. Історія України II половини ХХ століття. Навчально-методичний посібник для студентів ІV курсу спеціальності 014 «Середня освіта (історія)». Івано-Франківськ, 2024. 166 с.
6. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. К.: «Генеза», 2000. 360 с.

7. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. К.: Портал, 2021. 432 с.
8. Касьянов Г. В. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії. К.: Наш час, 2008. 432 с.
9. Кондратюк К. Новітня історія України (1945–2020 роки) : навч. посібник / Костянтин Кондратюк, Володимир Качмар. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 212 с.
10. Кульчицький С. В. Новітня історія України (1953-2023). Київ: Арій, 2024. 576 с.
11. Новітня доба / гол. ред. Михайло Романюк; НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2024. Вип. 12. 346 с.
12. Плохій С. Російсько-українська війна. Повернення історії. К., 2023. 400 с.
13. Скакальська І. Практикум з історії України модерної епохи (XIX – XXI ст.). К: КНТ, 2021.

Додаткова

14. «Дисиденти». Уклад. і передмова В. Кіпіані ; худож. І. Кипібіда. Х. : Віват, 2021. 352 с.
15. 25 років незалежності: нариси історії творення нації та держави / [Г.В. Боряк (кер. авт. кол.), В.В. Головка (координатор проекту), В.М. Даниленко, С.В. Кульчицький, О.М. Майборода, В. А. Смолій (відп. ред.), Л.Д. Якубова, С. О. Янішевський] ; НАН України ; Ін-т історії України. К. : Ніка-Центр, 2016. 796 с.
16. Ананьїн О. Дії Державної прикордонної служби України проти військ РФ у Криму на початку російської агресії 2014 р. *Український історичний журнал*. 2024. Число 3. С. 29. URL: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2024_3_3 (дата звернення: 27.01.2024).
17. Антонюк Я. Протиборство спецслужб закордонних центрів ОУН із КДБ (1960-ті – початок 1990-х рр.) *Український історичний журнал*. 2021. Число 3. С. 114-125. URL: <https://doi.org/10.15407/uhj2021.03.114> (дата звернення: 27.07.2025).
18. Бенчук В. Урегулювання збройного конфлікту на сході України крізь призму масової свідомості донеччан на підконтрольній території (2014–2021 рр.) *Український історичний журнал*. 2022. Число 4. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/187256/08-Benchuk.pdf?sequence=1> (дата звернення: 20.08.2025).
19. Березницька І., Коціра Х., Левантович О. Сила опору. Українці в радянських таборах. К., 2024.
20. Бондарчук П. Відродження Української автокефальної православної церкви (1989-1991 рр.). *Український історичний журнал*. 2024. Число 5. С. 121-135. URL: <https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/uhj/article/view/10727> (дата звернення: 07.01.2024).
21. В'ятрович В., Забілий Р., Дерев'яний І., Содоль П. УПА. Історія нескорених. 4-те вид. / Відп. ред., упоряд. В. В'ятрович. Центр досліджень визвольного руху. К.: Наш Формат, 2023. 352 с.
22. Вимушені переселенці: соціально-педагогічні проблеми і досвід підтримки : монографія / Т. Ф. Алексеєнко, Л. В. Гончар, Т. Ю. Куниця, Д. Д. Бибик ; за ред. : Т. Ф. Алексеєнко ; Інститут проблеми виховання Національної академії педагогічних наук України. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 240 с. URL : <https://is.gd/ZI4Oan> (дата звернення: 27.07.2025).
23. Випробування вогнем. Війна за Незалежність України на цивілізаційній мапі історії та глобальної сучасності / Відп. ред. В. Смолій; Упоряд.: Г. Боряк, С. Блащук, О. Ясь. Київ : ТОВ "Видавництво "Кліо"", 2025. 752 с.
24. Воєнно-політичні інтереси України в ієрархії суспільних пріоритетів (кінець ХХ – початок ХХІ століття): монографія / відп. ред. Ігор Соляр, упоряд.: Олег Муравський, Михайло Романюк; НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2021. 324 с.
25. Вронська Т. Цивільне населення радянської України в полі зору військових трибуналів: регламентація каральних практик (1918–1959 рр.) *Український історичний журнал*. 2021. Число 2. С. 112-128. URL: [doi: https://doi.org/10.15407/uhj2021.02.112](https://doi.org/10.15407/uhj2021.02.112)(дата звернення: 20.08.2025).
26. Вронська Т., Стяжкіна О. Мінусники: покарані простором. Київ: Темпора, 2021.
27. Гаврилюк Х. Азовсталь: історія оборони. Свідчення учасників подій, їхніх рідних та

- очевидців. URL: <https://suspilne.media/azovstal-story-of-defense/> (дата звернення: 27.01.2024).
28. Галицька-Дідух Т. В. Діти під час війни: психологічні дослідження та програми реабілітації після війни в Україні (історична ретроспектива 2014 р. – дотепер). Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 67. Том 1. С. 60–65.
29. Галицька-Дідух Т.В. Воєнні злочини російської федерації в Бучі і Бородянці 2022 р.: історична ретроспектива. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського, Том 35 (74) № 2. 2024. С.13-21.
30. Галицька-Дідух Т.В.Воєнні злочини російської федерації в Київській області: спогади учасників. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. №8(26). С.1082-1101.
31. Гібридна війна: in verbo et in praxi : монографія / Донецький національний університет імені Василя Стуса / під. заг. ред. проф. Р.О. Додонова. Вінниця : ТОВ «НіланЛТД», 2017. 412 с.
32. Денисенко В. І. Формування та функціонування в Україні політичного режиму Віктора Януковича (2010–2014 рр.) : монографія. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 878 с.
33. Історія української культури (1991–2023) : хрестоматія / упоряд. кол. Київ : Міжрегіональна академія управління персоналом, 2024. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7437/1/ist_ukr_kult_hrest_2024.pdf (дата звернення: 14.02.2026).
34. Ільницький В. та н. Російська пропаганда як елемент підготовки до збройної агресії проти України / В. Ільницький, В. Старка, М. Галів. *Український історичний журнал*. 2022. Число 5. С. 43-55. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/188120> (дата звернення: 20.08.2025).
35. Калішук О. Українсько-польські взаємини в роки Другої світової війни: інтерпретації минулого в умовах зміни геополітичних реалій. *Український історичний журнал*. 2023. Число 4. URL: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_4_7 (дата звернення: 20.08.2025).
36. Касьянов Г. Past continuous: Історична політика 1980-х – 2000-х. Україна та сусіди. Київ: Laurus, Антропос-Логос-Фільм, 2018. 420 с.
37. Киридон А., Троян С. Українська пастка для російського Левіафана. К., 2023.
38. Коваль М. Іноземні добровольці у складі Сил оборони України (від 2014 р.) / М. Коваль, С. Сегеда, Ю. Стасюк. *Український історичний журнал*. 2025. Число 4. С. 43. URL: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2025_4_4(дата звернення: 20.08.2025).
39. Коваль М. Стратегічний характер Київської оборонної операції (24 лютого — 2 квітня 2022 р.) / М. Коваль, П. Щипанський, В. Кидонь, В. Грицюк. *Український історичний журнал*. 2023. Число 3. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Koval_Mykhailo/Stratehichnyi_kharakter_Kyivskoi_oboronnoi_operatsii_2_liutoho__2_kvitnia_2022_r/ (дата звернення: 20.08.2025).
40. Красовицький О. Хроніка війни. 2014–2022. Перші пів року повномасштабної агресії (24.02.2022 – 24.08.2022). Т.1-3.
41. Крупина В. Українська номенклатура у відновленні повоєнної України: соціокультурний портрет, політична роль, історичний досвід: лекція / За ред. В. Смолія. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2025.
42. Мельникова О. Особливості дисидентських комунікацій 1960 - початку 1990 рр. в Україні: монографія. К., 2020.
43. Міжнародна підтримка України в період російсько-української війни: монографія / відп. ред. Ігор Соляр; НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2024. 354 с.
44. Мокрик Р. Бунт проти імперії: українські шістдесятники. К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2023. 416 с.
45. Палінчак М., Остапеч Ю., Лешанич М. Особливості процесу інституціалізації

- політичних партій і партійної системи України в умовах демократичного транзиту: монографія / М. Палінчак, Ю. Остапець, М. Лешанич. Ужгород: Поліграфцентр “Ліра”, 2021. 240 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/34996>
46. Патриляк І. Перемога або смерть. Український визвольний рух у 1939-1960 роках. К., 2024.
47. ПЕРЕЛОМ: Війна Росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками. У 2-х кн. – Кн. 2 / Відп. ред. В. Смолій; Упоряд.: Г. Боряк, О. Ясь. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2022. 1526 с.; іл.
48. Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. 704 с. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/politychnyi_protse_u_nezalezni_ukraini.pdf (дата звернення: 27.07.2025).
49. Скрипник О. Українська розвідка. 100 років боротьби, протистоянь, звершень. Вид. 2. Київ : «АДЕФ–Україна», 2020. 344 с.
50. Судовий процес Валентина Мороза: розсекречені матеріали / упор. Б. В. Паска. Брустури : Дискурсеус, 2021. 704 с.
51. Тридцять років Незалежності України: соціально-економічні підсумки та стратегічні візії майбутнього : аналіт. доп. / [Я. А. Жаліло, Я. Б. Базиліук, О. О. Коломієць та ін.] ; (за наук. ред. д-ра екон. наук. Я. А. Жаліла). Київ : НІСД, 2021. 324 с.
52. Уроки збройної агресії Росії проти України – воєнно-стратегічні аспекти : збірник матеріалів міжвідомчої науково-практичної конференції (Київ, 29 квітня 2021 р.) / за заг. ред. : П. М. Грицяя, відп. за вип. : В. В. Шевчук. Київ : Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, 2021. 296 с. URL : <https://nuou.org.ua/assets/documents/npc-zbr-agr-rs-pr-ukr-29-04-2021.pdf> (дата звернення: 20.08.2025).
53. Харук А. Дві битви за Лиман (23 травня — 2 жовтня 2022 р.) *Український історичний журнал*. 2025. Число 3. С. 5. URL: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2025_3_2 (дата звернення: 20.08.2025).
54. Харук А. Слобожанська наступальна операція: передумови і перший етап (6—12 вересня 2022 р.) *Український історичний журнал*. 2023. Число 1. URL: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_1_2(дата звернення: 20.08.2025).
55. Харук А. Харківська оборонна операція (24 лютого — 14 травня 2022 р.). *Український історичний журнал*. 2023. Число 5. URL: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_5_3 (дата звернення: 20.08.2025).
56. Яблонський В. Взаємини екзильних українського та польського урядів у реаліях ЯлтинськоПотсдамської системи міжнародних відносин наприкінці 1940 — на початку 1990-х рр. *Український історичний журнал*. 2024. Число 4. С. 140-156. doi: <https://doi.org/10.15407/uhj2024.04.140>(дата звернення: 27.01.2024).
57. Якубова Л. "Русській вопрос": стратегія деполітизації як передумова повоєнного відновлення України: аналітична записка / За ред. В. Смолія. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2025. 126 с.
58. Ясь О. Росія як Мордор: фентезійні альянзи у сучасних воєнних наративах. *Український історичний журнал*. 2023. Число 5. С. 5. URL: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_5_2 (дата звернення: 20.08.2025).
59. Halyska-Didukh T., Kalinichenko, V., Salata, S., Skriabin O., & Ostapchuk, O. (2024). The Relationship between public history and historical politics of Ukraine: influence on the Formation of the historical consciousness of society. *Synesis* (ISSN 1984-6754), 16(1), 628–648.
60. Nazarchuk, O., Halyska-Didukh, T., Horielov, V., Krasnodemska, I., Babichev, O. Fundamental principles for the formation of the newest historical policy in the context of the escalation of the Russian-Ukrainian war. *Amazonia Investiga* 12(66). 2023 <https://doi.org/10.34069/AI/2023.66.06.19>
61. Конопка V. Countermeasures of the Defence Forces of Ukraine against Means of Air Attack of the Russian Federation (February 24, 2022 — February 28, 2023) *Український історичний*

журнал. 2024. Число 3. С. 5. URL: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2024_3_2 (дата звернення: 21.12.2023).

62. Kubicek P. Dancing with the devil: explaining the European Union's engagement with Ukraine under Viktor Yanukovich. *Journal Of Contemporary European Studies*. 2017. Vol. 25, Issue 2. P. 143–162.

63. Nazarchuk, O., Halytska-Didukh, T., Horielov, V., Krasnodemska, I., Babichev, O. Fundamental principles for the formation of the newest historical policy in the context of the escalation of the Russian-Ukrainian war. *Amazonia Investiga*. 2023. 12 (66), 198-205.

64. Nazarchuk, O., Halytska-Didukh, T., Horielov, V., Krasnodemska, I., Babichev, O. Fundamental principles for the formation of the newest historical policy in the context of the escalation of the Russian-Ukrainian war. *Amazonia Investiga*. 2023. 12 (66), 198-205.

65. The Accommodation of Regional and Ethno-cultural Diversity in Ukraine» під редакцією Aadne Aasland та Sabine Kropp. URL: <https://www.ideopol.org/wp-content/uploads/2023/04/3.-Fedorenko-Umland.pdf> (дата звернення: 20.08.2025).

66. The Accommodation of Regional and Ethno-cultural Diversity in Ukraine» під редакцією Aadne Aasland та Sabine Kropp. URL: <https://www.ideopol.org/wp-content/uploads/2023/04/3.-Fedorenko-Umland.pdf> (дата звернення: 20.08.2025).

Викладач Галицька-Дідух Т.В., доцент кафедри історії України і методики викладання історії